

II

(Meddelelser)

MEDDELELSER FRA DEN EUROPÆISKE UNIONS INSTITUTIONER, ORGANER,
KONTORER OG AGENTURER

EUROPA-KOMMISSIONEN

Meddelelse fra Kommissionen om spørgsmål og svar vedrørende anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1169/2011 om fødevareinformation til forbrugerne

(2018/C 196/01)

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning	1
2.	Generel mærkning	2
2.1.	Fair oplysningspraksis	2
2.2.	Obligatorisk fødevareinformations tilgængelighed og placering	2
2.3.	Præsentation af obligatorisk fødevareinformation og læselighed	2
2.4.	Obligatoriske oplysninger (artikel 9 og afdeling 2 i forordningen)	3
2.5.	Supplerende obligatoriske oplysninger om specifikke typer eller kategorier af fødevarer	5
3.	Næringsdeklaration	6
3.1.	Anvendelse af næringsdeklarationen	6
3.2.	Obligatorisk næringsdeklaration	6
3.3.	Valgfri angivelser	7
3.4.	Udtryks- og præsentationsformer til næringsdeklarationen	10
3.5.	Supplerende udtryks- og præsentationsformer	12
3.6.	Undtagelser fra den obligatoriske næringsdeklaration	12
3.7.	Kosttilskud	14
3.8.	Særlige produkter	14

1. Indledning

Den 25. oktober 2011 vedtog Europa-Parlamentet og Rådet forordning (EU) nr. 1169/2011 ⁽¹⁾ om fødevareinformation til forbrugerne (i det følgende benævnt »forordningen«). Forordningen ændrer de eksisterende EU-bestemmelser om mærkning af fødevarer og har til formål at give forbrugerne mulighed for at træffe informerede valg og anvende fødevarer på sikker vis og samtidig sikre fri bevægelighed i Unionen for fødevarer, der er lovligt produceret og markedsført. Den trådte i kraft den 13. december 2014, bortset fra bestemmelserne om næringsdeklaration, der først trådte i kraft den 13. december 2016.

Denne meddelelse er tænkt som en hjælp til fødevarevirksomhedsledere og nationale myndigheder ved anvendelsen af forordningen, idet den giver svar på en række spørgsmål, der er opstået efter forordningens ikrafttræden.

Meddelelsen afspejler de drøftelser i arbejdsgruppen, som Kommissionens Generaldirektorat for Sundhed og Fødevaresikkerhed (GD SANTE) har afholdt med medlemsstaternes eksperter om forordning (EU) nr. 1169/2011 om fødevareinformation til forbrugerne.

Denne meddelelse berører ikke fortolkninger, som EU-Domstolen måtte fremkomme med.

⁽¹⁾ EUT L 304 af 22.11.2011, s. 18.

2. Generel mærkning

2.1. Fair oplysningspraksis

2.1.1. I forordningens artikel 7, stk. 1, litra d), bestemmes det, at fødevareinformation ikke må være af en sådan art, at den vildleder, »ved gennem udseendet, betegnelsen eller en visuel præsentation at give indtryk af, at der er tale om en bestemt fødevare eller om forekomsten af en bestemt ingrediens, selv om en naturligt forekommende bestanddel eller en ingrediens, der normalt anvendes i den pågældende fødevare, i virkeligheden er blevet erstattet med en anden bestanddel eller en anden ingrediens«. Hvilken type tilfælde ville som udgangspunkt falde ind under denne bestemmelse? Hvordan bør fødevarer så mærkes korrekt?

Relevante bestemmelser: artikel 2, stk. 2, litra f), artikel 7, stk. 1, litra d), artikel 13, stk. 2, bilag VI, del A, punkt 4

Denne anvendelse af artikel 7, stk. 1, litra d), ville være aktuel, hvis man mener, at den gennemsnitlige forbruger ville forvente, at en bestemt fødevare normalt fremstilles med en bestemt ingrediens, eller en bestemt ingrediens naturligt findes i denne fødevare, selv om denne ingrediens er blevet erstattet med en anden bestanddel eller en anden ingrediens.

Følgende eksempler er værd at nævne:

- En fødevare, hvori en ingrediens, der normalt bruges heri, er blevet erstattet med en anden bestanddel eller en anden ingrediens, f.eks. en pizza, som man forventer, at der er ost på, takket være et billede på etiketten, mens osten faktisk er blevet erstattet med et andet produkt, der har en anden betegnelse og er fremstillet af råvarer, der er beregnet til helt eller delvist at erstatte mælk.
- En fødevare, hvori en bestanddel, der er naturligt forekommende, er blevet erstattet med en anden bestanddel eller en anden ingrediens, f.eks. et produkt, der ligner ost, men hvori mælkefedtet er blevet erstattet med vegetabiliske fedtstoffer.

For så vidt angår mærkningen i tilfælde med fødevarer, hvori der bruges en erstatningsingrediens i produktet, skal varebetegnelsen umiddelbart efterfølges af betegnelsen for erstatningsingrediensen, trykkes på emballagen eller etiketten på en let læselig måde med typer i en skriftstørrelse, der har en x-højde på mindst 75 % af x-højden på typerne i produktbetegnelsen, som er mindst 1,2 mm.

Det påhviler fødevarevirksomhedslederen at finde en passende betegnelse for denne erstatningsfødevare i overensstemmelse med reglerne for fødevarens betegnelse.

Desuden skal de gældende produktspecifikke bestemmelser også overholdes i relevant omfang. F.eks. er det forbudt at anvende betegnelsen »erstatningsost«, fordi ordet »ost« alene er forbeholdt mælkeprodukter ⁽¹⁾.

2.2. Obligatorisk fødevareinformations tilgængelighed og placering

2.2.1. For færdigpakkede fødevarers vedkommende skal obligatorisk fødevareinformation angives på emballagen eller på en vedhæftet etiket. Hvilke typer etiketter kan anvendes til en vedhæftet etiket?

Relevante bestemmelser: artikel 2, stk. 2, litra i), artikel 12

Etiketterne må ikke være lette at fjerne af hensyn til tilgængeligheden af eller adgangen til den obligatoriske fødevareinformation til forbrugeren.

For så vidt angår etiketter på emballagen, der kan tages af (peel-off-etiketter), skal det vurderes fra sag til sag, om de generelle krav til tilgængelighed og placering af de obligatoriske oplysninger opfyldes.

Alle typer etiketter, der anses for at opfylde ovennævnte kriterier, kan anvendes.

2.3. Præsentation af obligatorisk fødevareinformation og læselighed

2.3.1. Hvorledes bestemmes den »største yderflade«, navnlig i forbindelse med dåser eller flasker?

Relevante bestemmelser: artikel 13, stk. 3, artikel 16, stk. 2, bilag V, punkt 18

Ved en rektangulær eller kasseformet emballage er det ligetil at bestemme den »største yderflade«, nemlig hele den pågældende emballages længste side ganget med højden.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013, bilag VII, del III (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 671).

Ved cylinder- (f.eks. dåser) eller flaskeformet emballage, der ofte har ujævne former, kunne den »største yderflade« f.eks. forstås sådan, at den er eksklusiv top, bund og kanter i toppen og bunden af dåser og kanter og hals på flasker og krukker.

Ifølge den internationale henstilling nr. 79 fra Den Internationale Organisation for Retslig Metrologi ⁽¹⁾ fastsættes som udgangspunkt emballagens primære informationsflade på cylinderformet eller næsten cylinderformet emballage til 40 % af produktet af emballagens højde ganget med omkredsen eksklusiv top, bund og kanter i toppen og bunden af dåser og kanter og hals på flasker og krukker.

2.3.2. Hvordan defineres skriftstørrelsen for store bogstaver og tal?

Relevante bestemmelser: bilag IV

Størrelsen på store bogstaver og tal skal svare til bogstavet »A«, der indleder ordet »Appendix«, hvor x-højden er lig med eller større end 1,2 mm.

2.3.3. Gælder den obligatoriske skriftstørrelse ifølge artikel 13, stk. 2, også for yderligere obligatoriske oplysninger om specifikke typer eller kategorier af fødevarer såsom dem, der er anført i bilag III?

Relevante bestemmelser: artikel 13, stk. 2, bilag III

Minimumsskriftstørrelsen som fastlagt i artikel 13, stk. 2, gælder kun for de obligatoriske oplysninger, der er angivet i artikel 9, stk. 1.

Når de yderligere obligatoriske oplysninger, der er anført i bilag III, er præsenteret på en måde, der danner en del af betegnelsen på fødevaren, gælder kravet om den obligatoriske skriftstørrelse som fastlagt i artikel 13, stk. 2.

I andre tilfælde finder den obligatoriske skriftstørrelse ikke anvendelse.

2.3.4. Gælder den obligatoriske skriftstørrelse ifølge artikel 13, stk. 2, også for yderligere obligatoriske oplysninger, der ledsager fødevarens betegnelse, såsom dem, der er anført i bilag VI, del A (f.eks. »optøet«, »røget« og »bestrålet«)?

Relevante bestemmelser: artikel 13, stk. 2, bilag VI, del A

Ja, eftersom disse obligatoriske oplysninger forbindes med fødevarens betegnelse, som minimumsskriftstørrelsen i artikel 13, stk. 2, er gældende for.

Med hensyn til bilag VI, del A, punkt 4, kræver forordningen en skriftstørrelse, hvor x-højden er mindst 75 % af x-højden på varebetegnelsen, som under alle omstændigheder ikke er mindre end den minimumsskriftstørrelse, der er fastsat i artikel 13, stk. 2.

2.4. *Obligatoriske oplysninger (artikel 9 og afdeling 2 i forordningen)*

2.4.1. Fødevarens navn

Hvornår skal varebetegnelsen indeholde angivelse af forekomsten af tilsat vand, der udgør over 5 % af det færdige produkts vægt?

Relevante bestemmelser: bilag VI, del A, punkt 6

Forekomsten af tilsat vand, der udgør over 5 % af det færdige produkts vægt, skal angives i varebetegnelsen i følgende tilfælde:

- Kødprodukter og tilberedt kød, der fremstår som en udskæring, steg, skive eller portion af kød eller som en slagtekrop.
- Fiskevarer og tilberedte fiskevarer, der fremstår som en udskæring, steg, skive eller portion af fisk eller som en fiskefilet eller en hel fisk.

⁽¹⁾ Den Internationale Organisation for Retslig Metrologi, »International Recommendation R79«, Udgave 1997(E): https://www.oiml.org/en/files/pdf_r/r079-e15.pdf.

Vurderingen af, om et fødevareprodukt opfylder disse krav, skal foretages fra sag til sag af fødevarevirksomhedslederne. Der skal i denne forbindelse tages højde for fødevarens fremtræden. Fødevarer som pølser (f.eks. mortadella og hotdog), blodpølse, farsbrød, kød-/fiskepaté og kød-/fiskeboller kræver som udgangspunkt ikke en sådan angivelse.

2.4.2. Ingrediensliste

— Skal industrielt fremstillet nanomateriale anføres på ingredienslisten? Er der undtagelser?

Relevante bestemmelser: artikel 18, stk. 3, og artikel 20

Alt industrielt fremstillet nanomateriale, der er anvendt som ingrediens, skal tydeligt anføres i ingredienslisten.

I artikel 20, litra b), c) og d), fastlægges undtagelser fra kravet om optagelse i ingredienslisten for fødevaretilsætningsstoffer og fødevareenzymmer og bærestoffer og stoffer. Disse undtagelser gælder også, når disse stoffer forekommer i form af industrielt fremstillet nanomateriale.

— Angivelse af og betegnelse for ingredienser

— Er det muligt at placere følgende oplysning på en etiket: »rapsplanteolie eller palmeplanteolie delvis hærdet«, hvis producenten udskifter planteoliekilden?

Relevante bestemmelser: artikel 7 og 18, bilag VII, del A, punkt 8 og 9

Nej, denne angivelse vil ikke være i overensstemmelse med forordningen. Det er ikke muligt at angive oplysninger på etiketten, der ikke er tilstrækkelig nøjagtige eller specifikke med hensyn til fødevarens karakteristika, da de kan vildlede forbrugeren.

— Er angivelse af den specifikke vegetabiliske oprindelse obligatorisk for fødevarer, der indeholder olier eller fedtstoffer af vegetabilisk oprindelse, uanset fødevarens olie- eller fedtindhold?

Relevante bestemmelser: artikel 18, bilag VII, del A, punkt 8 og 9

Ja, den er obligatorisk, uanset den pågældende fødevares olie- eller fedtindhold.

2.4.3. Angivelse af nettoindholdet

Det fremgår af forordningen, at »såfremt fødevaren er glaseret, angives fødevarens nettovægt ekskl. glaserings«. Det betyder, at i sådanne tilfælde er fødevarens nettovægt identisk med den drænedes nettovægt. Skal både »nettovægt« og »drænet nettovægt« angives på etiketten?

Relevante bestemmelser: bilag IX, punkt 5

Såfremt en fødevare i fast form præsenteres i en lage, angives den drænedes nettovægt ligeledes ud over nettovægten/indholdet. I denne forbindelse betragtes frosset eller hurtigfrosset vand som en lage, hvilket indebærer, at oplysninger om såvel nettovægten som den drænedes vægt skal angives på etiketten. Derudover præciseres det i forordningen, at såfremt en frosset eller hurtigfrosset fødevare er glaseret, skal nettovægten ikke må omfatte selve glaseringen (nettovægt ekskl. glaserings).

Derfor bliver den angivne nettovægt for den glaserede fødevare identisk med fødevarens drænedes nettovægt. På denne baggrund og for at undgå at vildlede forbrugeren kan følgende nettoangivelser anvendes:

— dobbelt angivelse:

— nettovægt: X g og

— drænet nettovægt: X g

— sammenlignende angivelse:

— nettovægt = drænet vægt = X g

— enkelt angivelse:

— nettovægt (ekskl. glaserings): X g.

2.4.4. »Bedst før«-dato eller »sidste anvendelsesdato«

Skal cider være mærket med en bedst før-dato?

Relevante bestemmelser: artikel 24, bilag X, punkt 1, litra d)

Nej, cider fremstillet ved gæring behøver ikke at være mærket med en dato for mindste holdbarhed, da cider er i kategorien »vine, hedvine, mousserende vine, aromatiserede vine og lignende produkter, der er fremstillet af andre frugter end druer, samt drikkevarer, der henhører under KN-kode 2206 00, og som er fremstillet af druer eller druemost«, som er undtaget fra dette krav.

Men et produkt, der er fremstillet ved blanding af alkohol og frugtsaft, ville ikke blive betragtet som »lignende produkter, der er fremstillet af andre frugter end druer« ifølge ovennævnte kategori, hvorfor det vil være omfattet af kravet om at angive en dato for mindste holdbarhed (»Bedst før«), medmindre produktets alkoholindhold i volumen er 10 % eller mere (angivelse af bedst før-datoen er ikke påbudt for drikkevarer med et alkoholindhold i volumen på 10 % eller mere).

2.4.5. Brugsanvisning

Kan ledere af fødevarer virksomheder i forbindelse med en brugsanvisning anvende symbolet for en pande eller en ovn uden ordene »pande« eller »ovn« i brugsanvisningen?

Relevante bestemmelser: Artikel 9, stk. 2, og artikel 27

Nej, det er ikke muligt. Obligatoriske oplysninger som f.eks. brugsanvisning skal anføres med ord og tal. Piktogrammer eller symboler er udelukkende et yderligere middel til at udtrykke disse oplysninger.

Kommissionen kan imidlertid på et senere tidspunkt vedtage gennemførelsesretsakter, der giver mulighed for at udtrykke en eller flere obligatoriske oplysninger ved hjælp af piktogrammer eller symboler i stedet for ord eller tal.

2.5. Supplerende obligatoriske oplysninger om specifikke typer eller kategorier af fødevarer

2.5.1. Mærkning af frosne fødevarer

- Er nedfrysningsdatoen eller datoen for den første nedfrysning, såfremt produktet har været frosset flere gange, obligatorisk på mærkningen af ikke-færdigpakket frosset kød, frosset tilberedt kød og frosne uforarbejdede fiskevarer?

Relevante bestemmelser: bilag III

Nej. Nedfrysningsdatoen er kun obligatorisk på mærkningen af færdigpakket frosset kød, frosset tilberedt kød og frosne uforarbejdede fiskevarer. Medlemsstaterne kan beslutte at udvide dette krav til også at omfatte ikke-færdigpakkede fødevarer.

- Hvordan defineres »uforarbejdede fiskevarer«?

Fiskevarer⁽¹⁾ omfatter alle saltvands- og ferskvandsdyr (bortset fra levende toskallede bløddyr, levende pighuder, levende sækdyr og levende havsnegle samt alle pattedyr, krybdyr og frøer), hvad enten de er vildtlevende eller opdrættede, samt alle spiselige former, dele og produkter af disse dyr. Uforarbejdede⁽²⁾ fiskevarer er fiskevarer, der ikke er blevet forarbejdet, og omfatter produkter, som f.eks. er blevet adskilt, parteret, kløvet, udskåret, udbenet, hakket, afhudet, flået, formalet, opskåret, rensset, afpudset, afskallet, pillet, knust, kølet, frosset, dybfrosset eller optøet.

- Kan angivelsen »hurtigfrosset den [DATO]« anvendes til at oplyse nedfrysningsdatoen på frosset kød, frosset tilberedt kød og frosne uforarbejdede fiskevarer?

Relevante bestemmelser: bilag III, punkt 6, og bilag X, punkt 3

Nej, angivelsen »Hurtigfrosset den ...« må ikke anvendes, da bilag X klart bestemmer, at det rette udtryk er »Nedfrosset den ...«.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 853/2004, bilag I, punkt 3.1 (EUT L 139 af 30.4.2004, s. 55).

⁽²⁾ På grundlag af definitionen af uforarbejdede fødevarer i artikel 2, stk. 1, litra n), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 852/2004 (EUT L 139 af 30.4.2004, s. 1).

3. Næringsdeklaration

3.1. *Anvendelse af næringsdeklarationen*

3.1.1. Finder bestemmelserne om næringsdeklaration i forordningen anvendelse på alle fødevarer?

Relevante bestemmelser: artikel 29

Bestemmelserne finder ikke anvendelse på følgende fødevarer, som er omfattet af særskilte bestemmelser om næringsdeklaration:

- kosttilskud ⁽¹⁾
- naturligt mineralvand ⁽²⁾.

I henseende til fødevarer til specifikke befolkningsgrupper finder forordningen anvendelse uden at tilsidesætte reglerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 609/2013 ⁽³⁾ eller eventuelle specifikke foranstaltninger i henseende til denne retlige ramme.

3.2. *Obligatorisk næringsdeklaration*

3.2.1. Hvad skal angives?

Relevante bestemmelser: artikel 13, 30, 32, 34 og 44, bilag IV og XV

Den obligatoriske næringsdeklaration skal indeholde alle følgende oplysninger: energiværdi og mængden af fedt, mættede fedtsyrer, kulhydrat, sukkerarter, protein og salt.

Energiværdien skal udtrykkes både i kJ (kilojoules) og kcal (kilokalorier). Værdien i kilojoules skal angives først efterfulgt af værdien i kilokalorier. Forkortelsen kJ/kcal kan anvendes.

Oplysningerne skal angives i følgende rækkefølge:

energi
fedt
heraf
— mættede fedtsyrer
kulhydrat
heraf
— sukkerarter
protein
salt

Hvis pladsen tillader det, skal deklarationen opstilles i tabelform med tallene under hinanden. Er pladsen ikke tilstrækkelig til at opstille oplysningerne i tabelform, opstilles de i linjeformat.

Bestemmelserne om minimumsskriftstørrelse finder anvendelse på næringsdeklarationen, der skal trykkes med typer i en skriftstørrelse, hvor x-højden er lig med eller større end 1,2 mm. For så vidt angår emballager eller beholdere, hvis største yderflade har et flademål på under 80 cm², skal x-højden være lig med eller større end 0,9 mm. X-højden defineres i bilag IV til forordningen.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/46/EF (EFT L 183 af 12.7.2002, s. 51).

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/54/EF (EUT L 164 af 26.6.2009, s. 45).

⁽³⁾ EUT L 181 af 29.6.2013, s. 35.

(NB: Fødevarer i emballager eller beholdere, hvis største yderflade har et flademål på under 25 cm², er undtaget fra kravet om obligatorisk næringsdeklaration (bilag V, punkt 18, se punkt 3.6.1 nedenfor)).

Hvis energiværdien eller mængden af næringsstof(fer) i et produkt er ubetydelig, kan oplysningerne vedrørende disse elementer erstattes af en erklæring som f.eks. »Indeholder ubetydelige mængder af ...«, som anbringes i nær tilknytning til næringsdeklarationen (se punkt 3.2.2 vedrørende begrebet ubetydelig mængde).

Der findes produkter, som er undtaget fra kravet om obligatorisk næringsdeklaration (se punkt 3.6.1).

3.2.2. Hvis et produkt indeholder ubetydelige mængder af næringsstof(fer), der er omfattet af obligatorisk mærkning eller har en ubetydelig energiværdi, skal disse næringsstoffer eller energiværdien da angives i tabellen over næringsstoffer (artikel 34, stk. 5)?

Relevante bestemmelser: Artikel 34, stk. 5

Nej. Hvis energiværdien eller mængden af et næringsstof er ubetydelig, kan næringsdeklarationen vedrørende næringsstoffet erstattes af en erklæring som f.eks. »Indeholder ubetydelige mængder af ...« i nær tilknytning til næringsdeklarationen.

3.2.3. Hvornår kan erklæringen om, at saltindholdet udelukkende skyldes forekomsten af naturligt forekommende natrium, anvendes?

Relevante bestemmelser: Artikel 30, stk. 1

Erklæringen om, at saltindholdet udelukkende skyldes forekomsten af naturligt forekommende natrium, kan eventuelt anbringes i nær tilknytning til næringsdeklarationen for fødevarer, der ikke er tilsat salt, f.eks. mælk, grøntsager, kød og fisk. Såfremt saltindholdet er blevet tilsat under forarbejdningen eller i forbindelse med tilsætningen af ingredienser, der indeholder salt, f.eks. skinke, ost, oliven, ansjoser mv., må erklæringen ikke anvendes.

3.2.4. Mængden af »salt« angivet i den obligatoriske næringsdeklaration beregnes efter formelen: salt = natrium × 2,5. Skal al natrium i enhver ingrediens, f.eks. natriumsaccharinat og natriumascorbat, medtages i denne beregning?

Relevante bestemmelser: bilag I, punkt 11

Ja, det tilsvarende saltindhold skal altid udledes af fødevarens samlede natriumindhold ved formelen: salt = natrium × 2,5.

3.3. *Valgfri angivelser*

3.3.1. Hvilke andre næringsstoffer kan angives?

Relevante bestemmelser: artikel 30, stk. 2, artikel 32, 33 og 34, bilag XV

Den obligatoriske næringsdeklaration kan desuden suppleres med oplysninger om mængden af et eller flere af følgende elementer:

- a) enkeltumættede fedtsyrer
- b) flerumættede fedtsyrer
- c) polyoler
- d) stivelse
- e) kostfibre
- f) vitaminer og mineraler.

Oplysningernes rækkefølge skal i givet fald være som følger:

energi
fedt
heraf
— mættede fedtsyrer
— enkeltumættede fedtsyrer
— flerumættede fedtsyrer
kulhydrat
heraf
— sukkerarter
— polyoler
— stivelse
kostfibre
protein
salt
vitaminer og mineraler

Hvis pladsen tillader det, skal deklarationen opstilles i tabelform med tallene under hinanden. Er pladsen ikke tilstrækkelig til at opstille oplysningerne i tabelform, opstilles de i linjeformat.

Disse næringsstoffer skal angives i gram (g)⁽¹⁾ pr. 100 g eller pr. 100 ml og kan desuden angives pr. portion eller pr. forbrugsenhed af produktet.

3.3.2. Hvis et stof, der er ledsaget af en ernærings- eller sundhedsanprisning, ikke indgår i næringsdeklarationen, hvordan skal denne oplysning da angives?

Relevante bestemmelser: Artikel 30 og 49

Såfremt næringsstoffet med ernærings- eller sundhedsanprisningen er omfattet af næringsdeklarationen, skal der ikke angives yderligere mærkningsoplysninger.

Såfremt næringsstoffet eller et andet stof med en ernærings- eller sundhedsanprisning ikke er omfattet af næringsdeklarationen, skal mængden af næringsstoffet eller et andet stof angives i samme synsfelt, dvs. i nær tilknytning til næringsdeklarationen (se også punkt 3.3.5 nedenfor).

3.3.3. Når mængden af kostfibre (eller et andet næringsstof, der er omhandlet i artikel 30, stk. 2) angives på færdigpakkede fødevarer, hvilke andre næringsoplysninger skal der da også angives?

Relevante bestemmelser: artikel 30, stk. 1, 2 og 5, og artikel 49

Hvis en fødevarer virksomhedsleder er interesseret i at angive mængden af kostfibre i et produkt eller mængden af ethvert andet næringsstof angivet i artikel 30, stk. 2, er den fulde næringsdeklaration obligatorisk. Det omfatter følgende:

- energiværdien og
- mængden af fedt, mættede fedtsyrer, kulhydrater, sukkerarter, protein og salt.

⁽¹⁾ Se også de særlige måleenheder for vitaminer og mineraler i bilag XIII, del A, punkt 1.

Når en ernærings- eller sundhedsanprisning vedrører et næringsstof, der er omhandlet i artikel 30, stk. 2, skal mængden af dette næringsstof også angives i næringsdeklarationen.

3.3.4. Er det muligt at angive kostfiberindholdet ved hjælp af en procentangivelse af referenceindtaget, selv om der ikke er fastlagt et harmoniseret referenceindtag for kostfibre i forordningen?

Relevante bestemmelser: artikel 30, stk. 2, og artikel 35, stk. 1, litra e)

Nej. De eneste næringsstoffer, hvis mængde kan udtrykkes som en procentdel af et referenceindtag, er de næringsstoffer, for hvilke der er fastlagt et referenceindtag i bilag XIII, selv når der anvendes yderligere måder at udtrykke eller præsentere næringsdeklarationen på.

3.3.5. Er det muligt at mærke indholdet af bestanddele af næringsstoffer, der angives på frivilligt grundlag, f.eks. »omega 3-fedtsyrer«, som bestanddele af enkeltumættede fedtsyrer?

Relevante bestemmelser: artikel 30

Nej. Næringsdeklarationen er en lukket liste over energiværdier og næringsstoffer, og der kan ikke tilføjes yderligere oplysninger om det ernæringsmæssige indhold (se dog også punkt 3.3.2 ovenfor).

3.3.6. Hvilke oplysninger om det ernæringsmæssige indhold kan gentages på emballagen?

Relevante bestemmelser: artikel 30, stk. 3, artikel 32, stk. 2, artikel 33 og artikel 34, stk. 3

En række af oplysningerne i den obligatoriske næringsdeklaration kan gentages på emballagen i det primære synsfelt, almindeligvis betegnet som »forsiden af pakken«, i et af følgende formater:

— energiværdi

— energiværdi og mængden af fedt, mættede fedtsyrer, sukkerarter og salt.

Bestemmelserne om minimumsskriftstørrelse finder anvendelse på denne gentagne deklaration (artikel 13, stk. 2, og bilag IV, se også punkt 3.2.1).

Den gentagne deklaration er fortsat en liste med defineret og afgrænset indhold. Det er ikke tilladt at anføre yderligere oplysninger i næringsdeklarationen i det primære synsfelt.

Det er tilstrækkeligt at angive oplysningerne i den gentagne deklaration pr. portion eller pr. forbrugsenhed (forudsat at den anvendte portion eller enhed anføres i nær tilknytning til næringsdeklarationen, og antallet af portioner eller enheder angives på emballagen). Energiværdien skal imidlertid ligeledes anføres pr. 100 g eller pr. 100 ml.

3.3.7. Hvis de gentagne oplysninger om det ernæringsmæssige indhold i det primære synsfelt (»forsiden af pakken«) udtrykkes som en procentdel af referenceindtagene, skal disse oplysninger da også anføres i den obligatoriske næringsdeklaration (»bagsiden af pakken«)?

Relevante bestemmelser: artikel 30, stk. 3, artikel 32, stk. 4, og artikel 33, bilag XIII

Oplysninger om det ernæringsmæssige indhold gentaget på frivilligt grundlag i det primære synsfelt (»forsiden af pakken«) må kun omfatte oplysninger om energiværdien eller om mængden af fedt, mættede fedtsyrer, sukkerarter og salt. Disse oplysninger skal også angives i den obligatoriske næringsdeklaration (»bagsiden af pakken«). Det er imidlertid muligt at angive disse oplysninger på forsiden af pakken som en procentdel af referenceindtag (ud over de absolutte værdier), selv om denne udtryksform ikke anvendes i den obligatoriske næringsdeklaration.

3.3.8. Er det muligt at gentage næringsdeklarationen én gang i form af en forenklet deklaration af energiværdien og en anden gang i form af energiværdien sammen med mængden af fedt, mættede fedtsyrer, sukkerarter og salt?

Relevante bestemmelser: artikel 30, stk. 3, og artikel 34, stk. 3

Næringsdeklarationen kan gentages med angivelse af energiværdien alene eller energiværdien samt mængderne af fedt, mættede fedtsyrer, sukkerarter og salt. Det er også muligt at gentage disse oplysninger mere end én gang.

Disse frivillige tilføjelser af næringsdeklarationen skal være anført i det primære synsfelt og overholde bestemmelserne om minimumsskriftstørrelse.

3.3.9. Er det tilladt at mærke forsiden af pakken med indholdet af et enkelt næringsstof, f.eks. X % fedt?

Relevante bestemmelser: artikel 30, stk. 3

Den frivillige gentagelse af næringsdeklarationen gør det ikke muligt at angive et enkelt næringsstof, idet de oplysninger, der skal angives, ville være enten energiværdien alene eller energiværdien samt mængderne af fedt, mættede fedtsyrer, sukkerarter og salt.

Imidlertid må etiketten indeholde deklarationen af et enkelt næringsstofindhold, når denne deklaration er påbudt ved lov, såsom fedtindholdet i:

- visse typer konsummælk, der er angivet i bilag VII, del IV, punkt III, afsnit 1, til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 ⁽¹⁾ om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter
- visse typer smørbare fedtstoffer, der er angivet i bilag VII, del VII, punkt I og tillæg II dertil, til forordning (EU) nr. 1308/2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter.

Det vil også være muligt at påføre angivelser såsom »fedtfattig« eller »fedtindhold < 3 %«, såfremt betingelserne for at benytte denne anprisning og de øvrige relevante bestemmelser i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1924/2006 ⁽²⁾ om ernærings- og sundhedsanprisninger af fødevarer er opfyldt, og såfremt artikel 7, stk. 1, litra c), i forordning (EU) nr. 1169/2011 også er overholdt.

3.3.10. Hvis produkterne er bestemt til salg i mere end et land, er det da muligt at angive næringsdeklarationen i det format, der kræves i USA og Canada, ud over næringsdeklarationen, der opfylder kravene i forordningen?

Relevante bestemmelser: artikel 30, 34 og 36, bilag XIV og XV

Nej. En næringsdeklaration i det format, der kræves i USA og Canada, opfylder ikke EU-kravene, da både obligatoriske og frivillige oplysninger skal være i overensstemmelse med forordningens bestemmelser. En sådan mærkning kan også vildlede forbrugeren som følge af de forskellige omregningsfaktorer, der anvendes i USA til at beregne energiværdien og mængden af næringsstoffer.

3.4. *Udtryks- og præsentationsformer til næringsdeklarationen*

3.4.1. Hvilke udtryksformer til de obligatoriske oplysninger i næringsdeklarationen findes der?

Relevante bestemmelser: artikel 32 og 33 og bilag XIII og XV

Mængderne af fedt, mættede fedtsyrer, kulhydrater, sukkerarter, protein og salt skal udtrykkes i gram (g) pr. 100 g eller pr. 100 ml, og energiværdien i kilojoules (kJ) og kilokalorier (kcal) pr. 100 g eller pr. 100 ml af fødevareren.

De kan desuden angives pr. portion eller pr. forbrugsenhed af fødevareren. Portionen eller forbrugsenheden skal være letgenkendelig for forbrugeren, den skal anføres på etiketten i nær tilknytning til næringsdeklarationen, og antallet af portioner eller enheder i pakningen skal angives på etiketten.

Energiværdien og mængden af fedt, mættede fedtsyrer, kulhydrat, sukkerarter, protein og salt kan desuden også udtrykkes som en procentdel af de referenceindtag, der er fastsat i nedenstående tabel pr. 100 g eller pr. 100 ml. Foruden eller i stedet for en sådan deklaration pr. 100 ml eller pr. 100 g kan procentdelene af referenceindtagene udtrykkes pr. portion eller pr. forbrugsenhed.

Energi eller næringsstof	Referenceindtag
Energi	8 400 kJ/2 000 kcal
Fedt i alt	70 g

⁽¹⁾ EUT L 347 af 20.12.2013, s. 671.

⁽²⁾ EUT L 404 af 30.12.2006, s. 9.

Energi eller næringsstof	Referenceindtag
Mættede fedtsyrer	20 g
Kulhydrat	260 g
Sukkerarter	90 g
Protein	50 g
Salt	6 g

Såfremt procentdelene af referenceindtagene udtrykkes pr. 100 g eller pr. 100 ml, skal næringsdeklarationen indeholde følgende erklæring: »Referenceindtag for en voksen gennemsnitsperson (8 400 kJ/2 000 kcal)«.

I forbindelse med ikke-færdigpakkede fødevarer er det tilstrækkeligt at angive oplysningerne i næringsdeklarationen pr. portion eller pr. forbrugsenhed.

3.4.2. Må akronymet RI for referenceindtag angives i mærkningen af fødevarer?

Relevante bestemmelser: artikel 32 og 33

Akronymet RI for referenceindtag må bruges i mærkningen af fødevarer, såfremt det forklares fuldt ud på emballagen og let kan findes af forbrugeren. Erklæringen »Referenceindtag for en voksen gennemsnitsperson (8 400 kJ/2 000 kcal)« kan ikke ændres.

3.4.3. Må udtrykket »vejledende dagligt indtag« eller akronymet GDA anvendes?

Relevante bestemmelser: artikel 32 og 33

Formålet med forordningen er at harmonisere indholdet og udtryks- og præsentationsformen af de oplysninger om det ernæringsmæssige indhold, der gives til forbrugerne, herunder frivillige oplysninger. I lyset af dette formål er det ikke muligt at anvende udtrykkene »vejledende dagligt indtag« eller akronymet GDA i forbindelse med anvendelsen af forordningens artikel 32 og 33 (se også punkt 3.4.2). Det skal bemærkes, at begrebet »referenceindtag« adskiller sig fra begrebet »vejledende dagligt indtag«, da udtrykket »referenceindtag« ikke er et ernæringsråd som udtrykket »vejledende«. Der er ikke tale om et ernæringsråd om at indtage f.eks. 20 g mættet fedt pr. dag, og forbrugerne bør ikke få den opfattelse, at det er den nødvendige minimumsmængde for at bevare helbredet.

3.4.4. Skal den supplerende erklæring »Referenceindtag for en voksen gennemsnitsperson (8 400 kJ/2 000 kcal)« tilføjes i nær tilknytning til næringsdeklarationen?

Relevante bestemmelser: artikel 32 og 33

Ja, når oplysningerne angives som en procentdel af referenceindtagene pr. 100 g eller pr. 100 ml.

Nej, ikke når oplysningerne angives pr. portion.

3.4.5. Referenceværdierne for indtaget af energi og næringsstoffer er opstillet for voksne. Kan energiværdien og mængderne af næringsstoffer angives på frivilligt grundlag som en procentdel af referenceindtag for børn i stedet for eller som supplement til procentdele af referenceindtag for voksne?

Relevante bestemmelser: artikel 32, stk. 4, artikel 36, stk. 3, og artikel 43, bilag XIII

Nej. Den frivillige angivelse af referenceindtag for specifikke befolkningsgrupper er kun tilladt, hvis der er vedtaget EU-bestemmelser eller i fravær heraf nationale bestemmelser.

Energiværdien og mængderne af næringsstoffer må kun angives som en procentdel af referenceindtag for voksne samt som absolutte værdier. I henhold til forordningen skal Kommissionen imidlertid vedtage gennemførelsesretsakter om angivelsen af referenceindtag for specifikke befolkningsgrupper ud over de referenceindtag, der er fastsat for voksne, og der bliver således muligvis fastsat referenceindtag for børn på et senere tidspunkt. Indtil disse EU-bestemmelser er vedtaget, kan medlemsstaterne vedtage nationale bestemmelser om fastsættelse af videnskabeligt baserede referenceindtag for sådanne befolkningsgrupper. Det er ikke tilladt at angive referenceindtag for andre specifikke befolkningsgrupper, f.eks. børn, på varer, der er markedsført eller mærket efter den 13. december 2014, medmindre der fastsættes videnskabeligt baserede referenceindtag for sådanne befolkningsgrupper i EU-bestemmelser eller nationale bestemmelser.

3.4.6. Hvad er en forbrugsenhed? Kan piktogrammer anvendes til at definere en portion? Kan symbolet $\approx$ eller $\sim$, der betyder »tilnærmelsesvis lig med«, anvendes til at angive antallet af portioner i en pakke?

Relevante bestemmelser: artikel 33

»Forbrugsenheden« skal være letgenkendelig for forbrugeren og skal kunne forbruges enkeltvis. En enkelt forbrugsenhed er ikke nødvendigvis en portion. F.eks. kan et stykke chokolade fra en plade chokolade være en forbrugsenhed, men portionen kan omfatte mere end ét stykke chokolade.

Symboler eller piktogrammer kan anvendes til at definere portionen eller forbrugsenheden. Forordningen stiller kun krav om, at forbrugsenheden eller portionen skal være letgenkendelig og anføres på etiketten. De anvendte symboler eller piktogrammer skal være let forståelige for forbrugeren, og de må ikke være vildledende.

Mindre variationer i antallet af forbrugsenheder eller portioner i et produkt kan angives ved hjælp af de relevante symboler før antallet af portioner eller forbrugsenheder.

3.5. *Supplerende udtryks- og præsentationsformer*

3.5.1. Kan ikoner alene anvendes til at symbolisere næringsstoffer og/eller energiværdien i stedet for ord?

Relevante bestemmelser: artikel 34, bilag XV

Nej. Obligatoriske og frivillige oplysninger om det ernæringsmæssige indhold skal angives i et bestemt format, og energiværdier og næringsstoffer skal anføres ved ord.

Det generelle princip om, at obligatoriske oplysninger skal angives i ord og tal, finder også anvendelse, hvis oplysningerne om det ernæringsmæssige indhold tilvejebringes på frivillig basis. Piktogrammer og symboler kan anvendes som et supplement.

3.5.2. Kan energiværdien udelukkende udtrykkes i kcal, såfremt oplysningerne om det ernæringsmæssige indhold på frivilligt grundlag gentages i det primære synsfelt?

Relevante bestemmelser: artikel 32, stk. 1, bilag XV

Nej. Oplysningerne om energiværdien skal altid angives både i kJ (kilojoule) og kcal (kilokalorier).

3.6. *Undtagelser fra den obligatoriske næringsdeklaration*

3.6.1. Hvilke undtagelser gælder?

Relevante bestemmelser: artikel 16, stk. 3 og 4, artikel 30, stk. 4 og 5, og artikel 44, stk. 1, litra b), bilag V

Produkterne i bilag V er undtaget fra kravet om obligatorisk næringsdeklaration, undtagen i forbindelse med en ernærings- eller sundhedsanprisning.

Desuden gælder undtagelsen for alkoholholdige drikkevarer (der indeholder over 1,2 % alkohol) og for ikke-færdigpakkede fødevarer (medmindre det er påbudt ifølge en specifik EU-lov eller national foranstaltning).

Såfremt oplysningerne om det ernæringsmæssige indhold angives på frivilligt grundlag, skal bestemmelserne om obligatorisk næringsdeklaration følges. Dog:

— For alkoholholdige drikkevarer kan næringsdeklarationen begrænses til energiværdien. Ingen krav til særligt format.

— For ikke-færdigpakkede fødevarer kan indholdet af næringsdeklarationen begrænses til energiværdien alene eller energiværdien sammen med mængden af fedt, mættede fedtsyrer, sukkerarter og salt. Det er tilstrækkeligt at angive oplysningerne i næringsdeklarationen pr. portion eller pr. forbrugsenhed, forudsat at den anvendte portion eller enhed anføres, og antallet af portioner eller enheder angives.

3.6.2. Er følgende fødevarer fritaget fra kravet om obligatorisk næringsdeklaration?

Relevante bestemmelser: bilag V

— Uforarbejdede produkter, der kun indeholder én ingrediens eller kategori af ingredienser

— Mel (f.eks. hvedemel) ja, på følgende betingelser

Mel, som ikke indeholder tilsatte ingredienser, f.eks. tilsætningsstoffer, vitaminer og mineraler, og som ikke er blevet forarbejdet ud over afskalling og formaling, betragtes som et uforarbejdet produkt ⁽¹⁾.

— Parboiled ris og forkogt ris nej

Parboiled ris bliver forkogt og kan derfor ikke anses for at være et uforarbejdet produkt. Men ris er omfattet af undtagelsen for uforarbejdede produkter, der kun indeholder én ingrediens eller kategori af ingredienser.

— Vegetabiliske olier nej

Vegetabiliske olier er forarbejdede produkter og er derfor ikke omfattet af undtagelsen for uforarbejdede produkter, der kun indeholder én ingrediens eller kategori af ingredienser.

— Sukkerarter nej

Sukker er et forarbejdet produkt og er derfor ikke omfattet af undtagelsen for uforarbejdede produkter, der kun indeholder én ingrediens eller kategori af ingredienser.

— Honning ja

Honning betragtes som en uforarbejdet fødevarer og består af bestanddele og ikke ingredienser som forklaret i betragtning 3 til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/63/EU ⁽²⁾ om ændring af Rådets direktiv 2001/110/EF ⁽³⁾ om honning. Honning er derfor omfattet af undtagelsen fra kravet om obligatorisk næringsdeklaration.

— Krydderurter, krydderier eller blandinger heraf

— krydderurte- og krydderiprodukter med indhold af aromaer og/eller surhedsregulerende midler ja

Krydderurter, krydderier eller blandinger heraf er undtaget fra kravet om obligatorisk næringsdeklaration, idet de forbruges i små mængder og ikke har nogen betydende ernæringsmæssig virkning på kosten. Ligeledes er sådanne produkter med aromaer og/eller surhedsregulerende midler omfattet af undtagelsen, forudsat at aromaerne og/eller de surhedsregulerende midler ikke har en betydende ernæringsmæssig virkning.

— Salt og salterstatninger

— Salt tilsat jod nej

Ifølge artikel 7, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1925/2006 ⁽⁴⁾ om tilsætning af vitaminer og mineraler samt visse andre stoffer til fødevarer stilles der krav om obligatorisk næringsdeklaration for produkter, hvori der er tilsat vitaminer og mineraler. Imidlertid er obligatorisk tilsætning af jod til salt ikke omfattet af forordning (EF) nr. 1925/2006, og de specifikke bestemmelser om mærkning af mængden af tilsat jod findes i national lovgivning.

⁽¹⁾ I artikel 2, stk. 1, litra b), i forordningen henvises til definitionen af »uforarbejdede produkter«, der er fastlagt i artikel 2, stk. 1, litra n), i forordning (EF) nr. 852/2004 om fødevarehygiejne: »uforarbejdede produkter: fødevarer, der ikke er blevet forarbejdet, og omfatter produkter, der f.eks. er blevet adskilt, parteret, kløvet, udsåret, udbenet, hakket, afhudet, flået, formalet, opskåret, rensat, afpudset, afskallet, pillet, knust, kølet, frosset, dybfrosset eller optøet«.

⁽²⁾ EUT L 164 af 3.6.2014, s. 1.

⁽³⁾ EFT L 10 af 12.1.2002, s. 47.

⁽⁴⁾ EUT L 404 af 30.12.2006, s. 26.

— Gæret eddike og eddikeerstatninger, inkl. dem, der udelukkende er tilsat aromaer

— gæret eddike med tilsat salt nej

Undtagelsen for gæret eddike og eddikeerstatninger gælder kun for produkter, hvortil der alene er tilsat aromaer.

3.7. Kosttilskud

3.7.1. Hvilken terminologi i forbindelse med referenceværdier skal der bruges til deklaration af vitaminer og mineraler i kosttilskud?

Relevante bestemmelser: artikel 29, bilag XIII

Forordningens regler for næringsdeklarationen gælder ikke for kosttilskud.

I henhold til artikel 8, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/46/EF⁽¹⁾ om kosttilskud skal oplysninger om vitaminer og mineraler også udtrykkes som en procentdel af de referenceværdier, der er nævnt i bilaget til Rådets direktiv 90/496/EØF⁽²⁾, som blev erstattet af forordningen fra 13. december 2014.

Direktiv 90/496/EØF krævede anvendelse af en procentdel, der kunne knytte den til anbefalet daglig tilførsel (ADT), som i bilag XIII, del A, til forordningen er blevet erstattet af »referenceindtag (RI)« eller »næringsstofreferenceværdier (NRV)«. Selv om udtrykket »næringsstofreferenceværdier« eller akronymet »NRV« må bruges, såfremt betydningen forklares fuldt ud på emballagen og let kan findes af forbrugeren, anbefales det af hensyn til sammenhæng at anvende den samme terminologi i deklarationen på kosttilskud som for andre næringsstoffer i fødevarer⁽³⁾ og henvise til »referenceindtag«.

3.7.2. Skal kosttilskud med en ernærings- eller sundhedsanprisning være mærket med en næringsdeklaration i henseende til forordningen?

Relevante bestemmelser: artikel 29 og 49

Nej. Forordningens bestemmelser om obligatorisk næringsdeklaration gælder ikke for kosttilskud. Ifølge artikel 7 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1924/2006⁽⁴⁾ om ernærings- og sundhedsanprisninger skal de ernæringsmæssige oplysninger i forbindelse med kosttilskud angives i overensstemmelse med artikel 8 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/46/EF⁽¹⁾ om kosttilskud.

3.8. Særlige produkter

3.8.1. Skal næringsdeklarationen på fødevarer emballeret sammen med en væske dække det drænedes produkt (uden væsken) eller hele varen (sammen med væsken)?

Relevante bestemmelser: artikel 31, stk. 3

Fødevarer i fast form kan præsenteres i en lage som defineret i punkt 5 i bilag IX (f.eks. saltlage og frugtsaft) eller andre væsker (f.eks. olie). Nogle forbrugere indtager hele produktet, mens andre kun den drænedes vare. Næringsdeklarationen bør derfor beregnes for produktets samlede indhold, dvs. både den faste form og væsken, når produktet sandsynligvis vil blive indtaget i sin helhed. Denne information kan på frivilligt grundlag suppleres med en næringsdeklaration for det drænedes produkt. For andre produkter, hvor væsken ikke forventes indtaget, er ernæringsoplysningerne baseret på den drænedes nettovægt mere relevant.

Under alle omstændigheder skal næringsdeklarationen gøre det klart, om den henviser til de drænedes produkter eller produktet i dets helhed.

⁽¹⁾ EFT L 183 af 12.7.2002, s. 51.

⁽²⁾ EFT L 276 af 6.10.1990, s. 40.

⁽³⁾ Artikel 32, stk. 3, i forordning (EU) nr. 1169/2011.

⁽⁴⁾ EUT L 404 af 30.12.2006, s. 9.